

Door ds. Wilhelmus à Brakel,
in zijn leven bedienaar van
het Goddelijke Woord te
Rotterdam. Op 17 augustus
1674 te Middelburg, in de
Nieuwe Kerk

*Keer weder, gij afkerige kinderen, Ik zal
uw afkerigheid genezen [Jer. 3:22].*

Hooglied 6:13: ‘Keer weder, keer weder,
o Sulammith! Keer weder, keer weder,
dat wij u mogen aanzien.’

Geliefden in de Heere Jezus Christus,
Er worden allerlei beelden gebruikt voor
de Kerk van Jezus Christus. Eén daar-
van is de maan, zoals in vers 10 valt te
lezen: ‘Wie is zij die eruitziet als de da-
geraad, schoon gelijk de maan?’ Er zijn

veel overeenkomsten tussen de maan en de Kerk. De maan is steeds aan verandering onderworpen: eerst komt ze op, dan gaat ze weer onder; eerst wordt ze gezien in het oosten, dan in het westen. Zo is het ook met Christus' Kerk; eerst is ze aan de ene kant van de wereld, dan weer in een ander land en koninkrijk. Zo wandelt zij van land tot land (Ps. 107). Soms vertoont ze zich in haar volle figuur, als ze opbloeit als een palmboom. Dan gaat ze van kracht tot kracht steeds voort (Ps. 84); ze blinkt dan als een heilig sieraad en is prachtig versierd met het fijnste goud van Ofir (Ps. 45). Maar dan raakt ze weer in verval en verdwijnt haar eerdere luister, zowel door boze vijanden vanbuiten als door verwarring en verdeeldheid vanbinnen. Het gebeurt ook weleens dat de akker van Christus vol onkruid komt te staan door het

voortwoekeren van de zonde. Dat komt door de oude mens, die het vlees krachteloos maakt. Hoewel de geest gewillig is, is er een wet in de leden die strijdt tegen de wet van het gemoed.

Maar wat dan, als het zo gesteld is met de Kerk en haar leden? Zou men het aan God moeten overlaten; laten leven wat leven wil en laten sterven wat sterven wil [Openb. 3:2]? Nee, men moet medelijden hebben met elkaar. Anders is het een rechtvaardige klacht die de Kerk doet in Klaagliederen 5. Men moet elkaar ondersteunen en verkwikken met de geestelijke appelen en de wijnflessen (Hoogl. 2:5). Dat eist Christus van alle leden onder elkaar. Ze moeten er in het bijzonder op toezien dat ze versterken wat sterven zou (Openb. 3:2). En zo gaat Christus, de opperste Herder, ons hier voor als Zijn bruid, Sulammith, van Hem afdwaalt.

Hij laat haar niet voortgaan, maar roept haar met liefde en ernst. Die daad van Christus zullen wij nu verhandelen en toepassen op deze vervallen tijden van kerkelijke verdeeldheid, waardoor de glans van de Kerk zeer verdonkerd is, zoals de maan wanneer zij afdaalt. Ons komt nu voor de ernstige opwekking tot Zijn afwijkende bruid.

We zullen tot beter verstaan drie dingen bemerken in onze tekst:

1. degene die opgewekt wordt: Sulammith;
2. de daad waartoe: om weder te keren;
3. de manier waarop: met grote ernst: 'o Sulammith', en dat met viermaal herhaling van dezelfde woorden: 'keer weder'.

1. Degene die opgewekt wordt, is Sulammith. Jeruzalem heette eerder Salem en zo zou deze opwekking aan

de inwoners van het vervallen Jeruzalem kunnen zijn, de hoofdstad van Gods volk en Kerk. In geestelijke zin is het te verstaan als de nieuwtestamentische Kerk van Christus of elk afzonderlijk lid, maar het schijnt hier door Salomo gesproken te worden als een voorbeeld van Christus en Zijn huwelijk: het huwelijk van Christus met de heidenen als Zijn bruid. Daarom noemt Salomo zijn bruid ‘Sulammith’ [letterlijk: ‘kind des vredes’]. Daarom noemt Christus, de ware Vredevorst en Koning van Salomo, Zijn kinderen en bruid ook ‘Sulammith’. Zij zijn immers naar Hem ‘christen’ genoemd; een grote eer. Ja, het is de goedheid van Christus, de Vredevorst, dat Hij haar naar Zijn eigen Naam noemt. Het is zoals Paulus zegt: ‘Hij schaamt zich niet hen broeders te noemen’ (Hebr. 2:11). Ja, Hij geeft haar Zijn eigen Naam, zoals

Adam zijn vrouw ‘Manninne’ noemde (Gen. 2:23). Daarom wordt de Kerk nog altijd ‘een christelijke Kerk’ genoemd, naar Christus, en daarom is elk lid en de Kerk in het algemeen Sulammith. Deze wekt Christus dus ernstig op.

2. Nu volgt de daad waartoe Sulammith, dat is de Kerk van Christus en iedere gelovige, wordt opgewekt. Aangezien zij is afgedwaald, wordt ze opgewekt om weder te keren: ‘Keer weder, O Sulammith, keer weder.’

Op het eerste gezicht lijkt het erop dat de bruidsmeisjes [die hier volgens de kanttekeningen aan het woord zijn] hier de Kerk voorstellen. De tekst vervolgt namelijk met: ‘dat wij u mogen aanzien’, oftewel: dat de heidense Kerk, nu ze in Christus is ingelijfd, zou roepen tot de afgeweken Joden onder het Nieuwe

Testament. Op zich is dat wel waar; wij roepen alle dagen tot de Joden dat ze tot hun Koning David moeten komen, maar het past beter bij de manier van dit Boek dat men het opneemt voor de stem van Christus. Zo vermelden de kanttekeningen het ook, en die zullen wij volgen. Met het wederkeren wordt hier ieder kind van God in de Kerk vermaand. Het stelt dus een afwijken en afdwalen van de rechte weg en het juiste spoor voor. Zo gaat het dikwijls met de hele Kerk, nadat ze gegroeid is in geloof en heiligmaking; dat ze weer afneemt, vermindert en achteruitgaat. In zekere zin dwaalt ze steeds door omwegen te bewandelen en niet in het spoor te blijven, zoals David van zichzelf zegt (Ps. 119:176). Zo spreekt Christus hier Zijn Kerk aan, die telkens weer afwijkt. Ze maakt omzwervingen als een jonge

vrouwtjeskameel [Jer. 2:23], ze is gene-
gen tot dwalen. Maar 'keer u tot Mij, gij
afkerige' [Jer. 3:22], spreekt de HEERE
vele malen in het Woord.

Christus laat Zijn Kerk dus niet loslo-
pen, maar Hij houdt Zijn oog erop en
Zijn hand eraan. Hij laat niet sterven
wat sterven wil, maar Hij roept tot haar
behoud en bekering: 'Wendt u naar Mij
toe, alle gij einden der aarde, en wordt
behouden' [Jes. 45:22]. Sulammith
wordt dus vermaand tot wederkeren of
bekeren.

Bekeren betekent soms: de eerste daad
van bekering uit de duisternis tot het
licht, of van de dood tot het leven.
Zo zei de vader: 'Deze mijn zoon was
dood, maar is nu levend geworden' (Luk.
15:24). Deze eerste bekering is een vol-
ledige omkering en verandering, en dat
in het gelaat, en zij praalt in de daad

en het gewaad. Soms betekent het ook de tweede of voortdurende bekering, door een nieuwe, hervattende kracht om verder te komen in de bekering en meer en meer te volharden. Oftewel: dat de afgeweken bruid weer opstaat en haar verflauwde handen en slappe knieën opricht om de weg van Gods geboden te lopen die ze voor een tijd achter zich had gelaten. Maar als ze met David haar wegen bezint, keert ze zich tot Gods getuigenissen. Van deze laatste bekering wordt hier gesproken. Christus spreekt hier namelijk tot Zijn bruidskerk en tot ieder lid dat door de eerste bekering in Hem is ingelijfd en gemeenschap met Hem heeft. Dat is Zijn Sulammith, alsof Hij zei: ‘Gij, Mijn bruid en Kerk, Mijn kind, bent u niet lang genoeg van Mij afgeweken en afgedwaald om u met vreemden te vermengen? Keer weder ...

streef er ernstig naar uw kwaad te verbeteren, beken uw schuld, verlaat uw duistere omwegen. Keer weder tot het licht en tot de deugd en tot de juiste betrachtting van het geloof en de godzaligheid. Heb een afkeer van de ontrouw, liefdeloosheid en ondankbaarheid tegen Mij, uw getrouwe Herder en de Opziener van uw zielen. Wendt u tot Mij, Die u zo liefheeft en om uwentwil Mijn bloed vergoot en u verlostte uit de macht van de satan en u gesteld hebt tot een lof op aarde, tot welbehagen van Mijn Vader. Zou u nog langer dwalen? Ach, keer weder en voegt u onder Mijn vleugelen om u te verlustigen en Mij te prijzen.'

3. Nu volgt de manier van Christus' opwekking: niet vrijblijvend, maar zeer ernstig. Het is als de vermaning van Eli aan zijn zonen (1 Sam. 2:23), maar dan met grote beweging en kracht met die

uitdrukking ‘o Sulammith’, en dat door viermaal te herhalen: ‘Keer weder, keer weder...’ Zo drukt de HEERE Zijn ernst ook uit in Ezechiël 18: ‘Waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls?’

En zo blijkt de ernst van Christus om Zijn afkerige schapen tot Hem te roepen:

1. Met dat woord ‘O Sulammith’ om Zijn medelijden en barmhartigheid uit te drukken. ‘O, Mijn afgedwaalde kind, hoe bent u zo dwaas terechtgekomen?’ Deze meedogende uitdrukking geeft niet te kennen dat Hij behagen had in haar ellende, aangezien Hij niet hard spreekt, maar met medelijden. Het viermaal herhalen van de woorden laat wel Zijn ernst zien, echter, zeg ik, Hij spreekt als een zoete Herder, Die Zijn afdwalende lammeren zachtjes in Zijn armen draagt

[Jes. 40:11]. Hoewel haar zonden zeer groot zijn en toorn verdienen, spreekt Hij niet vertoornd, maar met medelijden vervuld, en dat tot arme, zwakke, verloren en afdwalende schapen. ‘O Sulammith, Mijn liefste, keer toch weder – waarom wilt u sterven en verloren gaan, terwijl Ik u zo bemin?’

2. Christus’ ernst blijkt duidelijk uit Zijn hartelijke genegenheid tot haar bekering. Hij is er niet tevreden mee als ze slechts een goede genegenheid hebben om Hem te volgen, al zijn ze traag en is het moeilijk, al zijn er leeuwen op de weg en willen ze hun bruidsjurk niet vuilmaken. Ik zeg u: deze gestalte zien we vaak bij Gods kinderen, dat ze lusteloos, loom en dood zijn. Dat is werkelijk niet goed, maar ze trekken er wel een verkeerd besluit uit dat nog erger is, namelijk, dat ze geen

ware genade hebben. Dan twijfelen ze volledig aan hun staat. Duisternis bezit hun hart en ze durven en willen niet tot God te naderen. En dan komt Christus hier, met Zijn ernstig en meedogend roepen: 'Keer weder, keer maar weder, Ik zal u aannemen. Ik zal de uwe zijn en u zult de Mijne zijn. Grijp maar moed, keer u tot Mij zoals u bent, Ik zal tonen dat Ik een goede Herder ben.'

3. Uit de herhaling van de woorden drukt Christus uit dat Hij naar de bekeering van de Zijnen verlangt. Hij toont zo Zijn grote liefde tot de Zijnen, Zijn grote liefde tot Zijn bruid. Hij wil Zichzelf aan haar geven, want zo werkt de liefde. Ja, zo werkt Christus' liefde krachtig tot welstand van de Zijnen. Hij wil haar vertroosten en gelukkig zien. 'Keer daarom weder, o Sulammith, en heb het goede.'

4. ‘Ja, omdat Ik u liefheb, verlang Ik naar u, “doe Mij uw stem horen en toon Mij uw gedaante” [Hoogl. 2:14], “Mijn zuster en bruid” (Hoogl. 4)’. ’t Is of Christus zei: ‘Ach, laat Mij niet tevergeefs roepen, maar kom, laat ons de zoetigheid plegen.’

5. Christus toont ons ook de grote dreiging en het gevaar door haar toe te roepen, terwijl ze onbezonnen en hersenloos loopt en dwaalt en het gevaar niet ziet. Daarom roept Hij haar toe: ‘O, keer toch weder, u loopt richting het verderf, ach, zie toch het gevaar en de ellende!’

6. Christus toont dat deze ernstige woorden door Hem gebruikt worden als middel om haar te bekeren: ‘O, gij die slaapt en verzot zijt op de zonde.’ Zo roept Hij keer op keer om de Zijnen wakker maken. Hij roept haar zelfs tot viermaal toe;

om haar volledig wakker te maken en haar aandacht te vragen.

Maar iemand zou kunnen vragen: Hoe kan dat, dat Christus roept en vermaant? Is het dan de kracht van de mens om zichzelf te bekeren en op te staan? Antwoord: zeker niet, de mens heeft geen vermogen noch tot de eerste, noch tot de tweede bekering, aangezien hij gevallen is. De HEERE moet hem voorkomen met Zijn genade en hem instorten het willen en het werken. Maar God wil die instortende genade wel werken door te roepen en te vermanen. Zo riep Hij tot Lazarus: 'Kom uit!' en door dat roepen gaf Hij de kracht om uit te komen. Zo eist en gebiedt Hij Zijn kinderen nog altijd, niet tevergeefs, maar krachtdadig. Zij behoren het Woord te gehoorzamen en het bevel daarin uit te werken. Tot zover de verklaring van de woorden.

De algemene leer is dat de Heere Jezus Zijn afdwalende Kerk en haar leden niet volledig laat afdwalen of verloren gaan. Hij heeft immers Zijn leven gegeven en houdt ze steeds bij de hand, wekt hen op en brengt hen tot bekering tot Hem. De redenen daarvoor zullen we elk apart aanmerken.

1. Elk lid van Zijn Kerk is een vreedzaam kind, in staat van vrede met God, verzoend door het bloed van Christus (Kol. 1). Daarom zegt Paulus: ‘Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God’ [Rom. 5:1].

2. Christus deelt de vreedzaamheid met hen en noemt ze Zijn lammeren (Joh. 21:15). Zo is elk kind van God Sulammith, zoals uit onze tekst blijkt. En ach, dat wij allen daadwerkelijk zo

betoonden te zijn! Dat wij allen vreedzame daden zouden vertonen en liefdeplichten zouden vervullen. Maar pas dit eens toe op deze gemeente: is er geen reden om haar toe te roepen: ‘O Sulammith, keer weder, gedenk de liefde waarvan gij gevallen zijt en keer terug tot uw eerste ijver en werken’ [Openb. 2:4]?